

Lecție publică la INJ: „Politica Comercială Comună a UE: Competențe și rolul instanțelor naționale”, Cornelia Furculiță, Dr. iur.

Lecția publică își propune să familiarizeze participanții cu concepte de bază ce țin de Politica Comercială Comună (PCC) a UE și, în special, cu rolul statelor membre și al instanțelor în această sferă. Odată cu crearea Comunității Europene, a fost instituită și uniunea vamală europeană, care a presupus nu doar definitivarea unei piețe interne comune, ci și stabilirea unei politici comerciale externe comune. PCC a UE se întemeiază, în primul rând, pe existența unor tarife externe comune aplicate uniform de statele membre, precum și pe un ansamblu de reglementări privind comerțul cu servicii, normele tehnice, sanitare și fitosanitare, măsurile anti-dumping, subvențiile, investițiile directe, achizițiile publice, proprietatea intelectuală și acordurile de liber schimb bilaterale sau regionale.

În perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, atribuțiile privind configurarea politicii comerciale, exercitate în prezent la nivel național, vor fi transferate la nivelul Uniunii. Cu toate acestea, întrebarea cui îi revine competența în cazul instrumentelor PPC adesea este una complicată, întrucât materia interferează cu alte politici, cum ar fi Politica Externă și de Securitate Comună (PESC), aflată în competența statelor membre. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) evidențiază caracterul adesea dificil și controversat al încheierii acordurilor internaționale comerciale și investiționale, având în vedere extinderea constantă a obiectului lor de reglementare, care se extinde continuu și nu reflectă doar chestiuni de ordin tradițional comercial. De asemenea, pe fondul tendinței tot mai accentuate de corelare a relațiilor comerciale internaționale cu securitatea națională, aspectele ce țin de competența adoptării măsurilor din domeniul PCC devin un subiect de interes larg.

Deși PCC reprezintă o competență exclusivă a Uniunii, instanțele naționale au un rol esențial în aplicarea acesteia în sistemul național. De exemplu, prin intermediul mecanismului trimerilor preliminare, ele contribuie, alături de CJUE, la garantarea respectării delimitării atribuțiilor între statele membre și Uniune. Totodată, pot semnala situațiile în care autoritățile naționale intervin într-un domeniu rezervat nivelului european și pot determina verificarea validității actelor UE. Nu în ultimul rând, instanțele naționale asigură aplicarea regulamentelor UE ce țin de PCC în situații specifice.